

## บทคัดย่อ

โครงการวิจัยแนวทางการทำการเกษตรพึ่งตนเองของชุมชนบ้านใหม่ดอนแก้ว หมู่ 2 ตำบลทาเหนือ อำเภอแม่ออน จังหวัดเชียงใหม่ คำถามวิจัย แนวทางการทำการเกษตรแบบพึ่งพาตนเองของชุมชน การพึ่งพาตนเองของชุมชนบ้านใหม่ดอนแก้วเป็นอย่างไร วัตถุประสงค์ เพื่อศึกษาองค์ความรู้ในการทำการเกษตรพึ่งตนเองของชุมชนบ้านใหม่ดอนแก้ว และเพื่อหาแนวทางการทำการเกษตรแบบพึ่งพาตนเองของชุมชนบ้านใหม่ดอน กระบวนการ เริ่มตั้งแต่การประชุมทีมวิจัยเพื่อสร้างความเข้าใจร่วมเวทีเตรียมความพร้อมทีมวิจัยเพื่อเรียนรู้บทบาทของการเป็นนักวิจัย ชี้แจงทำความเข้าใจการดำเนินโครงการให้กับสมาชิกในชุมชน การเก็บข้อมูลสถานการณ์การทำการเกษตรกรรมของชุมชน การออกแบบสอบถามและแบ่งบทบาทในการเก็บข้อมูล การสรุปผลและวิเคราะห์ข้อมูล การแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเพื่อหาแนวทางในการดำเนินการพัฒนาการทำการเกษตรพึ่งตนเอง รวมทั้งการเรียนรู้ร่วมกันของทีมวิจัย ชุมชนและหน่วยงานในการแก้ไขปัญหาและพัฒนาชุมชนให้ดีขึ้น

จากการวิจัยทำให้ได้รู้ข้อมูลปัญหาสถานการณ์การทำการเกษตรที่ผ่านมามีการทำมาหากินด้วยการทำไร่ ปลูกพืชต่างๆ ผสมผสานในไร่ข้าวเพื่อเอาไว้บริโภค เมื่อมีประชากรเพิ่มขึ้นความต้องการพื้นที่ทำการเกษตรเพิ่มขึ้น ระบบการผลิตเปลี่ยนไป ปัญหาที่พบเป็นเรื่องน้ำไม่เพียงพอในช่วงหน้าฝน ราคาผลผลิตไม่แน่นอน ราคาปัจจัยการผลิตที่สูงขึ้นทุกวัน รวมทั้งปัญหาเรื่องสุขภาพ จะเห็นว่าการทำเกษตรในปัจจุบันส่วนใหญ่เป็นการทำเชิงเดี่ยว ทำให้ชาวบ้านไม่มีเวลาว่าง การดูแลระบบการผลิตมีมากขึ้น ต้องใช้ยา ใช้น้ำ ใช้เครื่องมืออุปกรณ์ที่สะดวกสบายเพิ่มมากขึ้น แต่ยังมีบางกลุ่มที่หันมาทำแบบเกษตรแบบอินทรีย์ การใช้วิถีธรรมชาติใช้วัสดุท้องถิ่นในการบำรุงดินบำรุงพืช การทำปุ๋ยหมักน้ำหมักชีวภาพสารไล่แมลง เพื่อช่วยลดต้นทุนการผลิต แต่การทำอินทรีย์ทำได้เฉพาะพื้นที่มีน้ำเพียงพอ ด้านความเชื่อมีการทำสืบทอดต่อกันมา เช่น การเลี้ยงผีนา การเลี้ยงผีฝ่าย รวมทั้งทักษะความรู้ในการเลือกชนิดของพืชในการปลูกตามฤดูกาล เพื่อดูระยะการป้องกันเรื่องแมลงทางชุมชนพยายามพัฒนาการทำการเกษตรของตนเองมาโดยตลอด พยายามเน้นการลดต้นทุนการผลิต มีการเชื่อมกับหน่วยงานองค์กรในพื้นที่ทั้งโครงการหลวงแม่ทา อบต.ทาเหนือ รวมทั้งการทำโครงการเสนอเป็นแผนระดับชุมชน การศึกษาเรียนรู้เพื่อปรับใช้ในพื้นที่ การทดลองทำด้วยตนเอง จากการทบทวนข้อมูลนำไปสู่การแลกเปลี่ยนเพื่อหาแนวทางการทำการเกษตรแบบพึ่งพาตนเองของชุมชนบ้านใหม่ดอนแก้วอันนำไปสู่การขยายแนวความคิดความรู้เหล่านี้ให้กว้างมากขึ้น การดึงเด็กเยาวชนเข้ามาเรียนรู้ และมีการปฏิบัติเป็นรูปธรรมต่อไป